BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Criptomoneda - viitorul sistemului bancar?

Alexandru Nicolae Păunescu
Direcția Juridică

Martie, 2019

INVENȚII & TEHNOLOGII DISRUPTIVE

În 1786, apare Enciclopedia Britannica.

În 2012, se publică ultima ediție - după 244 ani, Wikipedia, Google etc iau locul celor 30 de volume.

De cele mai multe ori schimbările de paradigmă de pe o piață sunt generate de **inovațiile disruptive**.

Ca efect, inovația distruptivă creează noi piețe sau le reconfigurează pe cele existente.

O specie a acestor inovații sunt **tehnologiile disruptive**.

Un factor specific în dezvoltarea tehnologiilor disruptive este utilizarea și manipularea statistică a bazelor mari de informații - ***big data***.

CAZUL SignetBank

- În anii `80, toate băncile din SUA utilizau un punctaj de creditare standardizat - în funcție de venituri, datorii, obligații și proprietăți, modelul matematic crea un punctaj, care identifica clienții neeligibili pentru creditare.

- **SignetBank** a decis să targeteze zona de clienți care nu îndeplineau condițiile de creditare și să emită carduri de credit fără a impune vreo restricție.

- **SignetBank** a pierdut aproape toți banii pe care i-a împrumutat. Însă, a colectat informații privind un segment de clientelă despre care nu existau informații și a creat o bază de date complexă și relevantă pentru o înțelegere mai bună a comportamentului consumatorilor. Făcând studii pe această bază de date și profilând o zonă a consumatorilor nouă, a realizat un *scoring* complex, constituit din multe variabile, devenind în scurt timp lider de piață în domeniul emiterii cardurilor de credit.

FINTECHS

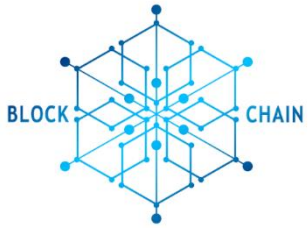
- ***Financial Technologies*** este un termen umbrelă pentru inovațiile în domeniul tehnologiei și se referă la criptomonede și la toate modelele de business care folosesc tehnologii disruptive

  → exemplu: **Revolut** oferă servicii de schimb valutar, asigurări de călătorie, asigurare pentru telefon, portofel electronic pentru criptomonede, servicii de economisire, analize cu privire la cheltuielile utilizatorului etc.

- **Fintechs vs. bănci tradiționale**

BLOCKCHAIN

- Funcționează ca un registru deținut și utilizat de mai multe persoane, cu respectarea a trei reguli principale:
  - Orice înregistrare are un cod unic de identificare;
  - Oricine poate introduce o nouă înregistrare, condiția fiind ca toți ceilalți să fie de acord (adică să valideze operațiunea respectivă);
  - Nimic nu poate fi șters.

- **Aplicații:**
  - ❑ în domeniul electoral, cât și cel societar (ex. AGA) – vot electronic;
  - ❑ evidența populației;
  - ❑ Carte funciară (Suedia);
  - ❑ gestiunea mărfurilor;
  - ❑ *smart contracts* = o aplicație, un soft (pentru laptop/telefon/tabletă) care facilitează, verifică și aplică negocierea și executarea unui contract;
  - ❑ criptomonede.

CRIPTOMONEDE

- **Moneda virtuală** = potrivit ESMA ,,reprezentarea digitală a valorii, care nu este emisă de către o bancă centrală, instituție de credit sau instituție de monedă electronică și care, în anumite circumstanțe, poate fi utilizată ca o alternativă la moneda legală”

- **Moneda tradițională** = **fiat currency = moneda fiduciară**

Bitcoin

- Mijloc de schimb
  - timp de procesare a tranzacțiilor nestandardizat
  - comisioane diferite în funcție de timpul de validare a tranzacției
  - comision aplicat pentru procesarea tranzacțiilor
  - procedura de cunoaștere a clientelei
- Instrument de investiție
  - volatilitate foarte mare
  - *spread* mare
  - analiză dificilă
- Afacere
  - activitatea de minerit

INITIAL COIN OFFERING (ICO)

- **Oferta inițială de monedă** este o procedură analoagă ofertei publice, prin care un *start-up* care dorește să lanseze pe piață o nouă criptomonedă obține finanțare publică. De regulă, este elaborat un plan, prin care sunt descrise scopul proiectului, etapele de realizare, ce tip de bani sunt acceptați, care este durata ofertei publice, care este suma necesară ș.a.m.d.
- Inițiative cu privire la criptomonede: banca centrală a Suediei, banca centrală a Ucrainei, JP Morgan Chase

ESMA

- ESMA atrage atenția investitorilor cu privire la riscul ridicat de a-și pierde întregul capital investit, deoarece ICO-urile sunt foarte riscante și pur speculative. De asemenea, în funcție de modul în care acestea sunt structurate, ICO-urile se pot situa în afara domeniului de aplicare a reglementărilor UE, caz în care investitorii nu pot beneficia de protecția oferită de legislație. Totodată, ICO-urile sunt vulnerabile la riscul de fraudă sau spălare de bani.

INIȚIATIVE EUROPENE DE REGLEMENTARE A MONEDELOR VIRTUALE

- Prin **Planul de acţiune pentru întărirea luptei împotriva finanţării terorismului** (2016), Comisia Europeană propune:
    - reguli mai stricte privind reglementarea monedelor virtuale într-un cadru extins al *Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului*;
    - reguli mai stricte privind platformele digitale de schimb pentru a preveni utilizarea monedelor virtuale în finanţarea activităţilor teroriste;
    - **definirea monedei virtuale** ca „reprezentare digitală a valorii care nu este emisă de o bancă centrală sau o autoritate publică şi nici nu este în mod necesar asimilată unei monede fiduciare, dar este acceptată de persoane fizice şi juridice ca mijloc de plată şi poate fi transferată, stocată sau schimbată pe cale electronică”.

CONTEXTUL ÎN ROMÂNIA

- **Moneda virtuală ≠ monedă electronică**

- **Taxarea criptomonedelor** - reglementată în Codul Fiscal (Capitolul X, Titlul IV)

- Banca Națională a României susține pozițiile exprimate de celelalte bănci centrale din Statele Membre UE, care consideră, în majoritatea cazurilor, că monedele virtuale (în special Bitcoin) nu reprezintă, în acest moment, o amenințare la adresa stabilității financiare și a sistemului financiar.
- Cu toate acestea, având în vedere creșterea volumului de valori tranzacționate, BNR a avertizat prin două comunicate (martie 2015, respectiv februarie 2018), asupra riscurilor asociate deținerii și tranzacționării de monede virtuale, din perspectiva volatilității foarte mari, în special în cazul Bitcoin.

CONCLUZII

Eficiența în tranzacții, în termeni de accesibilitate și celeritate

Expunere la risc operațional